

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Zielonej Górze

- Zmiany w ustawie o pomocy społecznej
- Usługi społeczne – nowa perspektywa
- Projekt – Efekt synergii – koordynacja włączenia społecznego
- Projekt – Lubuskie na rzecz rodzin

8 lutego 2024 rok

Nowelizacja ustawy pomocy społecznej

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 24 sierpnia 2023 r.

Poz. 1693

USTAWA

z dnia 28 lipca 2023 r.

o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Najważniejsze zmiany

- Mieszkania chronione zostaną zastąpione mieszkaniami treningowymi i wspomaganymi
- Usługi opiekuńcze – świadczone w formie usług sąsiedzkich
- Usługi wsparcia krótkoterminowego świadczone przez domy pomocy społecznej
- Rejestr zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych
- Praca socjalna dla osób odbywających karę pozbawienia wolności oraz osobom tymczasowo aresztowanym
- Zgłoszenia przypadków napaści wobec pracowników socjalnych
- Bezpłatna ochrona prawna w postępowaniu karnym dla pracowników socjalnych
- Zmiany dotyczące zasiłku stałego

Mieszkania treningowe i wspomagane

- Rozszerzenie otwartego katalogu osób, które mogą skorzystać ze wsparcia w mieszkaniu (dodano osoby bezdomne)
- Rozszerzenie katalogu podmiotów, które mogą prowadzić mieszkania treningowe i wspomagane - mieszkania mogą być prowadzone przez:
  - 1) każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej,
  - 2) organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzące działalność w zakresie pomocy społecznej, pieczy zastępczej lub integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na zasadach określonych w art. 25 ustawy o pomocy społecznej
- Możliwość udzielenia wsparcia mieszkańcowi domu pomocy społecznej, który w celu przygotowania do prowadzenia niezależnego życia rezygnuje z pobytu w domu
- Wojewoda właściwy ze względu na miejsce położenia mieszkania prowadzi rejestr mieszkań treningowych i wspomaganych prowadzonych przez gminę, powiat lub na ich zlecenie
- Podstawą przyznania wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomagany jest decyzja ośrodka pomocy społecznej, wydawana po zawarciu kontraktu mieszkaniowego.
- Ustawa w zakresie zmian dotyczących mieszkań treningowych i wspomaganych zawiera szereg przepisów przejściowych mających na celu przekształcenie dotychczasowych mieszkań chronionych w mieszkania treningowe oraz wspomagane (6 miesięcy)

Mieszkania treningowe i wspomagane

Mieszkanie treningowe

- Świadczy usługi bytowe
- Praca socjalna
- Nauka w obszarze rozwijania lub utrwalania niezależności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną
- Wsparcie przyznawane na czas określony
- Mieszkanie treningowe jest przeznaczone dla osób wymienionych w art. 53 ustawy o pomocy społecznej

Mieszkanie wspomagane

- Świadczy usługi bytowe
- Praca socjalna
- Pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania niezależności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości
- Wsparcie przyznawane na czas określony, warunkowo może zostać przyznane na czas nieokreślony
- Mieszkanie wspomagane jest przeznaczone w szczególności dla (katalog osób, które mogą skorzystać ze wsparcia w takim mieszkaniu, został otwarty):
  - 1) osoby niepełnosprawnej, w tym osoby niepełnosprawnej fizycznie lub osoby z zaburzeniami psychicznymi,
  - 2) osoby w podeszłym wieku lub przewlekle chorej.

Usługi opiekuńcze –świadczone w formie usług sąsiedzkich

Usługi sąsiedzkie obejmują pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczno-pielęgniacyjną, przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji, oraz w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Gmina

Rada gminy

Osoba wykonująca usługi sąsiedzkie

Organizator
usług
sąsiedzkich

- 1) w uchwale ustala warunki odpłatności
- 2) posiada kompetencje do rozszerzenia katalogu osób, które będą mogły skorzystać z usług sąsiedzkich o osoby, dla których te usługi będą mieć charakter uzupełniający w stosunku do opieki sprawowanej przez rodzinę

- 1) jest pełnoletnia,
- 2) nie jest członkiem rodziny osoby, na rzecz której są świadczone usługi sąsiedzkie,
- 3) nie jest oddzielnie zamieszkującym małżonkiem, wstępnym ani zstępnym osoby, na rzecz której są świadczone usługi sąsiedzkie,
- 4) złożyła organizatorowi usług sąsiedzkich oświadczenie o zdolności pod względem psychofizycznym do świadczenia takich usług,
- 5) zamieszkuje w najbliższej okolicy osoby, na rzecz której są świadczone usługi sąsiedzkie,
- 6) ukończyła szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy,
- 7) została zaakceptowana przez osobę, na rzecz której są świadczone usługi sąsiedzkie,
- 8) została zaakceptowana przez organizatora usług sąsiedzkich

Usługi wsparcia krótkoterminowego świadczane przez domy pomocy społecznej

- Dom pomocy społecznej może świadczyć usługi wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego lub w formie dziennej osobom pełnoletnim wymagającym wsparcia z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności
- Pobyt całodobowy jest adekwatny do zakresu usług realizowanych przez dps na rzecz jego mieszkańców (nie dłużej niż 30 dni w roku kalendarzowym, z możliwością przedłużenia pobytu w szczególnie uzasadnionych przypadkach o nie więcej niż kolejne 30 dni)
- Pobyt dzienny może być przyznany w wymiarze nie mniejszym niż **4h dziennie i nie większym niż 12h** dziennie (nie dłużej niż 30 dni w roku kalendarzowym, z możliwością przedłużenia pobytu w szczególnie uzasadnionych przypadkach o nie więcej niż kolejne 30 dni)
- Łącznie nie dłużej niż 60 dni w roku
- Wniosek o przyznanie usługi składa się w ośrodku pomocy społecznej właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby wymagającej wsparcia
- Nie przeprowadza się rodzinnego wywiadu środowiskowego, chyba że powstaną wątpliwości co do zgodności ze stanem faktycznym treści oświadczenia
- Podmiot prowadzący dps zgłasza wojewodzie informację o zamiarze świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego, ze wskazaniem liczby miejsc dziennych i całodobowych, w terminie 14 dni od dnia ich powstania. Wojewoda wydaje decyzję

Rejestr zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych

- Obowiązek prowadzenia przez dyrektora lub kierownika dps oraz podmiotu prowadzącego placówkę rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców domu lub osób przebywających w placówce
- Rejestr zawiera informacje związane z zagrożeniem życia lub zdrowia, dotyczące wypadków, samouszkodzeń, obrażeń ciała
- Ustawa przewiduje procedurę przekazywania informacji w celu podjęcia interwencji oraz działań naprawczych przez odpowiednie organy
- Przekazywanie informacji o zdarzeniach i podjętych działaniach nie rzadziej niż raz na kwartał
- Dom pomocy społecznej -> wójt, burmistrz, prezydent, starosta lub marszałek województwa -> wojewoda -> MRiPS
- Prywatny dps/placówka -> wojewoda -> MRiPS

Praca socjalna dla osób odbywających karę pozbawienia wolności oraz osobom tymczasowo aresztowanym

- Osoby odbywające karę pozbawienia wolności (w tym w systemie dozoru elektronicznego) oraz osoby tymczasowo aresztowane mogą skorzystać z pracy socjalnej
- Kiedy? 3 miesiące do planowanego opuszczenia zakładu karnego lub aresztu śledczego
- Praca socjalna świadczona jest przez pracownika socjalnego zatrudnionego w zakładzie karnym, areszcie śledczym lub w gminie deklarowanego miejsca zamieszkania

Zgłoszenia przypadków napaści wobec pracowników socjalnych

Bezpłatna ochrona prawna w postępowaniu karnym dla pracowników socjalnych

- Każde naruszenie nietykalności, czynna napaść i znieważenie pracownika socjalnego, obligatoryjnie rejestrowane w rejestrze centralnym MRIPS -3 dni od zaistnienia
- Pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, pokrzywdzonemu przestępstwem, takim jak: naruszenie nietykalności, czynna napaść i znieważenie funkcjonariusza publicznego – w związku z wykonywaniem czynności służbowych będzie przysługiwać, na wniosek, bezpłatna ochrona prawna w postępowaniu karnym, w którym uczestniczy jako pokrzywdzony lub oskarżyciel posiłkowy
- Ochrona prawna udzielana jest przez radców prawnych lub adwokatów świadczących usługi na rzecz urzędu gminy, starostwa powiatowego lub urzędu marszałkowskiego
- Zapewnienie ochrony prawnej -powierzenie zastępstwa procesowego
- W przypadku braku możliwości skorzystania z obsługi prawnej realizowanej przez jst-zwrot kosztów ochrony prawnej w wysokości 50% faktycznie poniesionych kosztów

Zmiany dotyczące zasiłku stałego

- Osoba samotnie gospodarująca -w wysokości różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, a dochodem osoby –nie więcej niż 1000 zł miesięcznie (obecnie -719 zł)
- Osoba w rodzinie –w wysokości różnicy między kwotą 130% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, a dochodem na osobę w rodzinie –nie więcej niż 780 zł (obecnie –600 zł)
- Minimalna wysokość zasiłku stałego -100 zł miesięcznie (obecnie – 30 zł)

Usługi społeczne

Zmieniamy pomoc społeczną

Działania do podjęcia

- zmiana sposobu myślenia na wszystkich szczeblach
- rola pomocy społecznej - zmiana paradygmatów
- wdrażanie nowych usług - odchodzenie od świadczeń pieniężnych

Centra Usług Społecznych (CUS) = rozwój usług społecznych

Wzmocnienie procesu deinstytucjonalizacji

Centrum Usług Społecznych

- Ma za zadanie przyczynić się do rozwoju, integracji i poszerzenia dostępności usług społecznych
- Jest nową instytucją lokalnej polityki społecznej
- Jest koordynatorem lokalnego systemu usługowego, z myślą o wszystkich mieszkańcach gminy, jest źródłem kompletnych informacji o usługach społecznych
- Jest odpowiedzią na potrzeby społeczeństwa w zakresie dostępu na poziomie lokalnym do kompleksowych usług społecznych
- Jest miejscem rozwoju metodyki pracy socjalnej
- Model CUS odpowiada priorytetom polityki społecznej Unii Europejskiej

Co już zrobiliśmy w zakresie powoływania CUS

- **2019 r.** – pierwsze spotkanie dla OPS – przedstawienie założeń przekształcenia się w CUS – duży opór i brak zainteresowania ze strony lubuskich OPS-ów;
- **2021 r.** – dwudniowa wizyta studyjna do centrów usług społecznych w woj. wielkopolskim i dolnośląskim;
- **2022 r. – 2023 r.** realizacja komponentu związanego z CUS w ramach projektu **Kooperacja – efektywna i skuteczna**
  - działania na rzecz lokalnych usług społecznych pod kątem wykorzystania narzędzi CUS – diagnoza gmin województwa lubuskiego oparta na m. in. 12 spotkaniach powiatowych;
  - od 2022 r. do listopada 2023 r. przeszkolono **80 pracowników** z 25 ośrodków pomocy społecznej, w ciągu sześciu edycji szkoleń kompetencyjnych, realizowanych zgodnie z wymogami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2020 roku w sprawie szkoleń dla pracowników centrów usług społecznych. Szkolenia odbywały się w formule zdalnej w zakresie 3 modułów: Moduł I: Zarządzanie i organizacja usług społecznych (60 h dydaktycznych); Moduł II: Opracowanie i realizacja indywidualnych planów usług społecznych (52h dydaktyczne); Moduł III: Organizacja społeczności lokalnej (57h dydaktycznych);
  - czerwiec 2023 r. - dwudniowe spotkanie upowszechniające ideę CUS pn. „Usługi – nowe perspektywy” – Hotel Ruben w Zielonej Górze;
  - 2023 r. - dla instytucji, które rozważają podjęcie działań zmierzających do utworzenia CUS, miało miejsce doradztwo specjalistyczne w wymiarze **72 godzin**. Zakres doradztwa obejmował zagadnienia związane m.in.: z tworzeniem i funkcjonowaniem CUS, a także zlecaniem usług społecznych zgodnie z założeniami CUS. Doradztwo prowadziła **Pani Natalia Purgacz – Zastępca Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Rawiczu**;

Co już zrobiliśmy w zakresie powoływania CUS

- **pod koniec 2023 r.** - odbyły się cztery spotkania doradcze dla JST w zakresie programowania lokalnej polityki społecznej, mające na celu wypracowania założeń dotyczących powoływania CUS-ów w województwie lubuskim, w tym schematu ich wsparcia. Spotkania z udziałem **Pana Igora Armona - Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Jarocinie;**
- w kompleksowym cyklu wsparcia (tj. spotkania/warsztaty/szkolenia/wizyty studyjne udział wzięli przedstawiciele następujących Ośrodków: MOPS w Zielonej Górze, OPS w Międzyrzeczu, OPS w Świebodzinie, OPS w Sulechowie, OPS w Trzcielu, OPS w Trzebielu i OPS w Zbąszynku. W trakcie spotkań, każdy z OPS opracował koncepcję powołania CUS/przekształcenia się w CUS.

Co już zrobiliśmy w zakresie powoływania CUS

- w związku z chęcią przekształcenia się OPS w CUS dla „8 gotowych gmin” **nastąpiło zwiększenie alokacji środków EFS z 1 mln euro na 6 mln euro** w ramach działania FEWL.06.13 Usługi społeczne i zdrowotne, typ projektu X. Tworzenie centrów usług społecznych i rozwój dostarczanych przez nie usług.

Aktualne działania

- została powołana grupa ds. CUS (skład IZ, DIZ, ROPS), która pracuje nad założeniami do planowanego konkursu na utworzenie CUS – proponowany tryb nabór wniosków – niekonkurencyjny;
- aktualnie sprawdzany jest stan przygotowania OPS-ów tj. diagnoza, LPDI, przeszkolenie kadry.

Efekt synergii - koordynacja lubuskiego włączenia społecznego

- **WYDZIAŁ KOORDYNACJI WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO**
- **FINANSOWANIE:** Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego
- **KWOTA PROJEKTU:** 14 156 676,12 zł
- **CZAS REALIZACJI:** 01.07.2023 – 31.12.2028

Cel projektu

uspójnienie polityki włączenia społecznego, realizowanej w województwie lubuskim, jak również wypracowanie mechanizmów jej sprawniejszej koordynacji

Włączenie społeczne w obszarze usług społecznych – Centra Usług Społecznych

- spotkania upowszechniające;
- wizyty studyjne - dwudniowe wizyty w celu wymiany doświadczeń i dobrych praktyk;
- doradztwo specjalistyczne, warsztaty w zakresie powoływania CUS, szkolenia kompetencyjne CUS;
- Lokalne Plany DI Usług Społecznych - doradztwo w zakresie tworzenia i przedstawienie korzyści dla samorządów lokalnych płynących z jego opracowania;
- współpraca z IP w zakresie ogłaszania konkursu na utworzenie/przekształcenie się OPS w CUS.

Obszary oddziaływania /aktywności

- DIAGNOZA, BADANIA, MONITORING I EWALUACJA
- PODNOSZENIE KOMPETENCJI KADR JST I PODMIOTÓW DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO - SZKOLENIA
- WŁĄCZENIE SPOŁECZNE W OBSZARZE USŁUG SPOŁECZNYCH – CUS
- WŁĄCZENIE SPOŁECZNE W OBSZARZE EKONOMII SPOŁECZNEJ
- WŁĄCZENIE SPOŁECZNE W OBSZARZE REINTEGRACJI I USŁUG SPOŁECZNYCH
- WŁĄCZENIE SPOŁECZNE W OBSZARZE RODZINY I PIECZY ZASTĘPCZEJ. WIĘZI RODZINNE
- KREOWANIE REGIONALNYCH POLITYK I ZWIĘKSZANIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ

Lubuskie na rzecz rodzin

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
Plus w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027,
Działanie 6.14 Aktywizacja społeczna, mieszkalnictwo i wsparcie rodziny

Projekt strategiczny Województwa Lubuskiego

Projekt partnerski realizowany wspólnie z **Fundacją na rzecz Collegium Polonicum**

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Zielonej Górze

- powiat zielonogórski (w tym Miasto Zielona Góra)
- powiat świebodziński
- powiat międzyrzecki
- powiat sulęciński
- powiat słubicki
- powiat gorzowski (w tym Miasto Gorzów Wlkp.)
- strzelecko-drezdenecki

Fundacja na rzecz Collegium Polonicum

- powiat krośnieński
- powiat żarski
- powiat żagański
- powiat wschowski
- powiat nowosolski

Informacje o projekcie

Całkowita wartość projektu:

32 823 529,42 zł

Wartość dofinansowania z UE:

27 900 00,00 zł

Okres realizacji

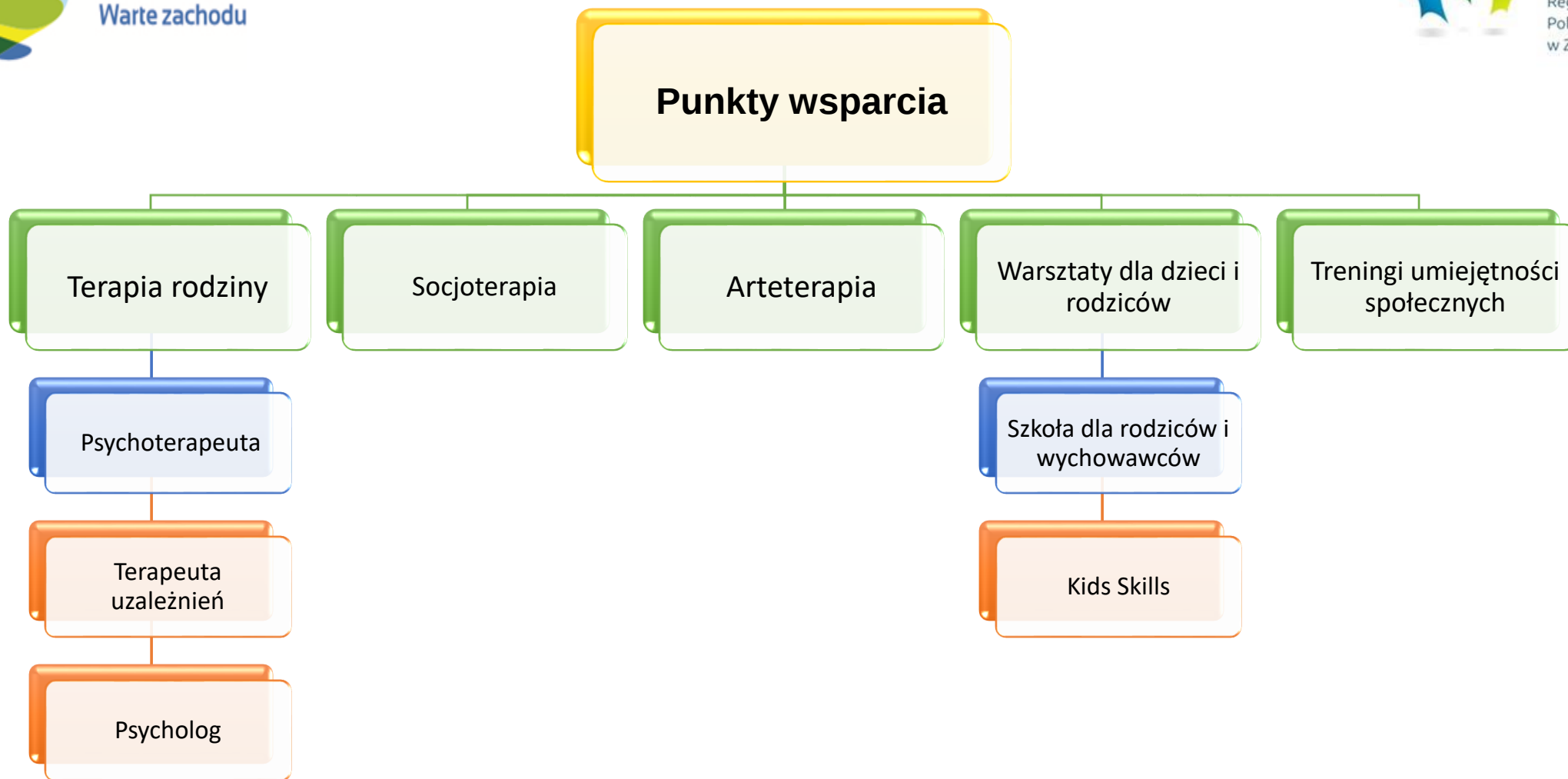
1.08.2023 – 30.10.2027

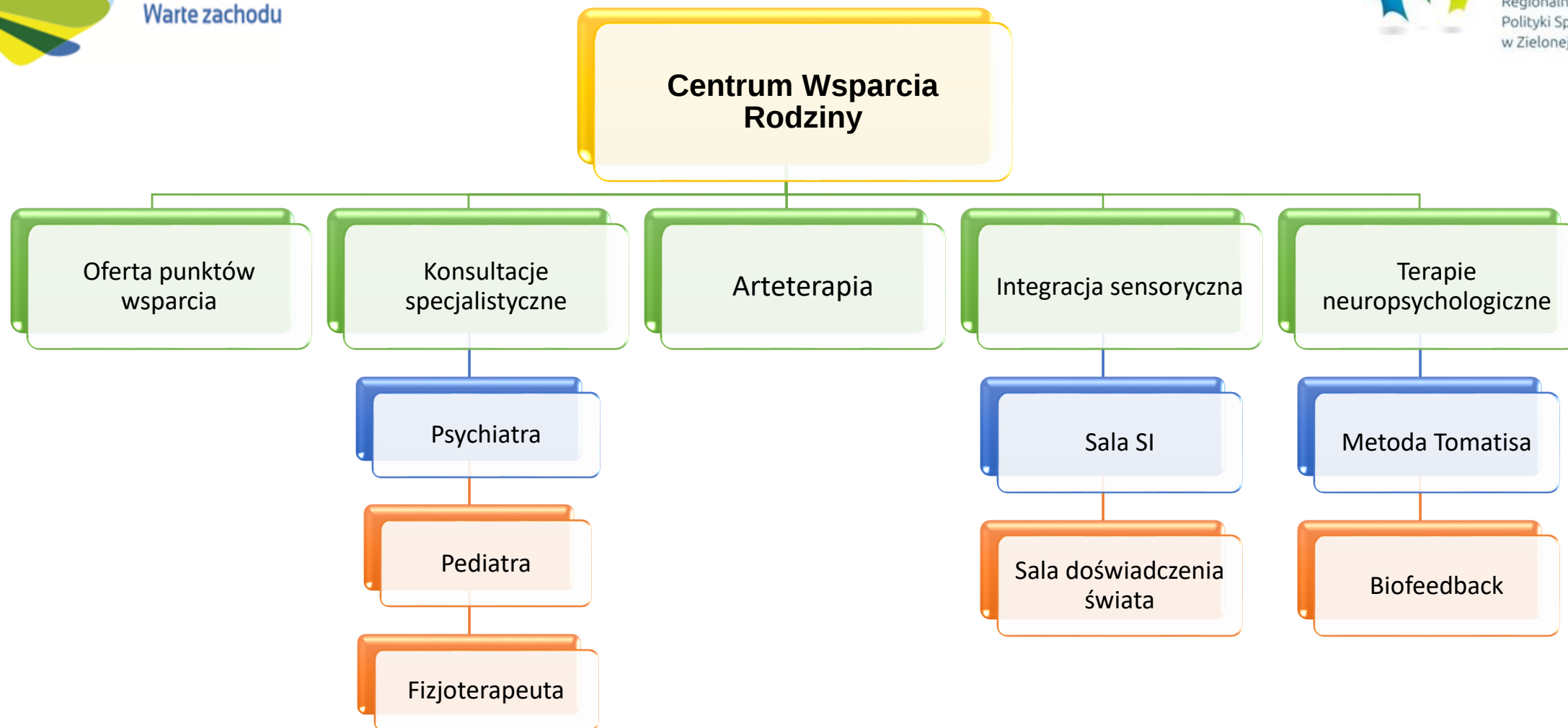
Projekt skierowany jest do członków rodzin **biologicznych, zastępczych oraz adopcyjnych** (w tym pre/przed i postadopcyjnych) oraz ich otoczenia

Wsparciem w projekcie objętych zostanie minimum

2 205 osób

Mikołajki w Teatrze –
grudzień 2023 r.

Dziękuję za uwagę